

สิ่งท้าย: ควรเป็นธรรม

การใช้การตลาดเชิงสถาบันนี้ ผู้ใช้ก็ควรใช้แต่เพียงระดับ 'พอดี' หรือ 'พอเพียง' อย่าให้ 'เกินงาม' เพราะการอาศัยเส้นสายหรือเกาะสถาบัน หากินจนร่ำรวยล้นฟ้าในนั้น ในแง่หนึ่งถือเป็นการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม จนอาจพัฒนาเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจอย่างหนึ่ง

การที่เราควรทำการค้าอย่างเป็นธรรม หรือรัฐควรระบบการค้า อย่างเป็นธรรมนั้น ก็เพื่อผลประโยชน์ของผู้บริโภคเป็นที่ตั้งเพื่อให้สามารถ ได้ใช้บริการสินค้าและบริการที่มีคุณภาพในราคาที่สมเหตุสมผล ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการแข่งขันที่เป็นธรรมในแวดวงธุรกิจเท่านั้น

การที่วิสาหกิจขนาดใหญ่หลายแห่งพยายามโยงกิจกรรมส่งเสริมการขายเป็นกิจกรรม CSR นั้น บางครั้งก็อาจเป็นภาพที่ทับซ้อนกันไม่สนิทนัก เพราะเป็นกลยุทธ์เพื่อการส่งเสริมการขายมากกว่า วิสาหกิจที่ทำ CSR หรือแม้แต่ผู้บริโภคจึงควรรู้เท่าทันกิจกรรมเหล่านี้

เราควรพยายามแยกแยะกิจกรรม CSR กับการส่งเสริมการขายเคลือบคุณธรรมให้ชัดเจน

อ้างอิง

<1> โปรดอ่านเพิ่มเติมที่ "รายงานสุขภาพเรื่องสมอง และระบบประสาท กับ หลักการพื้นฐานด้านชีววิทยา" ของสถานีวิทยู Voice of America: <http://www.voanews.com/thai/2009-04-01-voa1.cfm>

ภาค 5

ก้าวต่อไป ของ CSR

ในขณะนี้ มีกระแสการบิดเบือน CSR ให้เป็นกลยุทธ์ทางการตลาด การ 'ทำดีเอาหน้า' ทำดีแบบ 'ลูบหน้าปะจมูก' 'ทำดีเพื่อปกปิดความผิด' ฯลฯ เราจึงควรช่วยประสานกันสร้างเครือข่าย CSR ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสังคมโดยแท้

อย่าพวยเรือให้โจรหนึ่ง อย่าให้โจรพวยเรือให้เราหนึ่ง

ที่มา: ภาพจากเว็บไซต์ http://www.ips.cz/uploads/Handcuffed_to_Money.jpg

ธุรกิจที่รับผิดชอบ ต่อสังคมสูงสุด

ท่านทราบหรือไม่ ธุรกิจใดที่รับผิดชอบต่อสังคมสูงสุด คำตอบก็คือ ธุรกิจที่ทำกำไรสูงสุด นั่นเอง!

เพราะการทำกำไรสูง ย่อมเสียภาษีสูง แต่บางท่านอาจแย้งว่า ธุรกิจที่ทำกำไรได้สูงสุด อาจเป็นเพราะซุติริคแรงงานสูงสุด หรือเป็นธุรกิจที่หลบเลี่ยงภาษีก็ได้ นี่คือนวัตกรรมที่เกิดขึ้นจากสังคมที่บิดเบี้ยว บิดเบือน และด้อยพัฒนาที่เราเห็นจนเคยชินอยู่ทุกวัน

ถ้าไม่นับรวมธุรกิจที่ 'ไม่ดี' เหล่านี้ ในมุมมองหนึ่งธุรกิจที่ทำกำไรได้สูงสุด ย่อมหมายถึงธุรกิจที่มีระบบการบริหารที่ดีที่สุดในเชิงเปรียบเทียบกับธุรกิจอื่น ระบบบริหารที่ดีไม่ใช่ได้มาด้วยการเอาเงินไปซื้อมาเป็นสำคัญ แต่แสดงถึงการมีทักษะ หรือ Know-how ที่ดี ไม่ใช่ต้อง Know-who อย่างที่พบเห็นบ่อยครั้งในสังคมที่ต้องหมอบกราบคานแก้วกับ

ความชั่วร้ายเพียงเพื่อการเอาตัวรอดทางธุรกิจไปวัน ๆ

ระบบบริหารที่ดีที่ทำให้ธุรกิจได้กำไรสูงสุด ยังหมายถึงการมีผู้บริหาร หรือ Chief Executive Officers (CEO) ที่ดี เราจึงควรส่งเสริมการเรียนรู้ว่า ธุรกิจและ CEO จะบริหารจนธุรกิจทำกำไรสูงสุดได้อย่างไร (บนพื้นฐานที่ไม่โกง) การทำกำไรสูงสุดโดยไม่เบียดเบียนใคร ไม่ใช่ตราบาปหรือเคราะห์กรรมที่เราพึงปกปิด หลีกเลี่ยงไม่กล่าวถึง แต่ความสามารถในการทำกำไรสูงสุดควรได้รับการยกย่องอย่างโอ้อ่าเปิดเผย และเป็นการแสดงทักษะในการบริหารอย่างน่าภาคภูมิใจของ CEO ที่แท้จริง

นี่จึงเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ศาสตร์และศิลปะของการทำธุรกิจที่ตรงไปตรงมา สัตย์ซื่อถือคุณธรรมอย่างแท้จริง ที่ไม่ใช่การทำธุรกิจแบบ 'มวยวัด' หรือเป็นแบบ 'ปากคาบคัมภีร์ (CSR)' หรืออะไรทำนองนั้น

ประเด็นที่สำคัญที่สุดก็คือ ธุรกิจสะอาดที่ทำกำไรสูง ย่อมเสียภาษีสูง ผู้ที่เสียภาษีสูงโดยไม่หลบเลี่ยงย่อมเป็นผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบต่อสังคม ธุรกิจไทยเสียภาษีรายได้ในอัตราประมาณ 30% ของกำไรสุทธิ และเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ 7% อาจกล่าวได้ว่าเฉพาะเขตบางรักเขตเดียวสามารถเก็บภาษีได้มากกว่าชาวบ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งภาค

ภาษีทุกบาททุกสตางค์ย่อมนำไปพัฒนาประเทศ การที่ประเทศเรามีทางด่วน รถไฟฟ้า โทรศัพท์ ถนน ฯลฯ ก็ล้วนมาจากภาษีแทบทั้งสิ้น ส่วนที่จะมีใคร 'จาบ' ภาษีไป ก็อยู่ที่กลไกของรัฐในการตรวจสอบ เราจะ 'มั่ว' ใช้ 'อารยะขัดขืน' พาลไม่จ่ายภาษี คงไม่ได้

ต่อประเด็นการโกงกินทุจริตประพุดติมิชอบในวงราชการ ผู้มีอำนาจควรดำเนินการให้เด็ดขาด ไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่าง การโกงกินไม่อาจหมดไปได้ด้วยการออกมารณรงค์ต่อต้าน ซึ่งถือว่าเป็นการ 'เกาไม่ถูกที่คัน' และดำเนินไปเพียงเพื่อปกปิดความชั่วด้วยการเบนให้ประชาชนเข้าใจว่าเราพยายามต่อสู้กับการโกงกิน แต่แท้ที่จริง กลับ 'เอาหูไปนา ตาไปไร่' เปิดโอกาสให้เกิดการโกงกินเพิ่มขึ้นทุกหย่อมหญ้านั่นเอง

กลับมาเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม เราลองคิดดูว่า ธุรกิจที่เสียภาษี 10 ล้านบาท กับธุรกิจที่เสียภาษี 1 ล้านบาท ใครมีความรับผิดชอบต่อสังคมหรือเกื้อหนุนต่อประเทศชาติมากกว่ากัน หรือถ้าคิดให้ซับซ้อนยิ่งขึ้นก็คือ

CSR, อาสาทำดี ใหม่ตีใหม่

วิสาหกิจและบุคคลต่างสนใจทำดีเพื่อส่วนรวม แต่บางทีก็กลับกลายเป็นโทษ การอาสาทำดีรูปแบบไหนบ้างที่จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และน่าจะนำไปปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินการ CSR ด้านบำเพ็ญประโยชน์บ้าง

ไม่ถ้านักที่จะทำดี ให้ได้ดีกับผู้รับจริง ๆ ทำไปแล้วก็อาจไม่ได้ผลต่อส่วนรวมสมดังความมุ่งหวัง การทำดีต่อสังคมในรูปแบบที่เป็นอยู่มักเป็นเพียงการ 'ลูปหน้าปะจมูก' และไม่ได้ส่งผลดีอย่างยั่งยืนต่อผู้รับ แต่ผู้ให้ต่างหากที่มักจะได้ดี ยกตัวอย่างเช่น

1. การสร้างบ้านหลังเล็ก ๆ ให้คนจนไม่ถึง 100 หลัง ซึ่งคงเป็นเงิน

การเปรียบเทียบระหว่างธุรกิจที่เสียภาษี 10 ล้าน แต่บริจาคเพียง 1 แสนบาท (1% ของกำไรซึ่งคูณด้วยตระหนี่) กับธุรกิจที่กำไร 1 ล้าน แต่ก็บริจาค 1 แสนบาท (10% ของกำไรซึ่งคูณด้วยใจกว้าง)

โดยนัยนี้เราจึงคงพอเห็นได้ว่า การทำดีเอาหน้านั้นเป็นเช่นใด การทำดีเช่นนี้ ไม่ได้ก่อโภคผลใดให้กับสังคม นอกจากการ 'ได้หน้า' ของคนทำดีเป็นสำคัญ ในการทำดี 'เอาหน้า' นั้น CEO ควรเป็นผู้ควักเงินออกเอง ไม่ใช่ไป 'โต' จากคู่ค้า (Suppliers) และไม่ควรเอาเงินปันผลที่พึงได้ของผู้ถือหุ้นโดยเฉพาะรายย่อยไปทำดีเอาหน้าให้กับตัว CEO เอง

ธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและมี CEO ที่บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น นอกจากจะเสียภาษีถูกต้องและเป็นจำนวนมากเพื่อนำมาพัฒนาประเทศแล้ว ธุรกิจเหล่านี้ยังไม่เป็นภาระให้รัฐบาลต้องเอาเงินภาษีอากรมาโอบอุ้มอีกต่างหาก

เราคงเคยเห็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ที่เซ็ดหน้าซูดตาหรือได้รับรางวัลมากมายด้าน 'ความรับผิดชอบต่อสังคม' กลับ 'ล้มบนฟูก' รัฐบาลต้องตั้งกองทุนมาฟื้นฟูต่าง ๆ นานา ธุรกิจหลายแห่ง หลายแขนง รัฐบาลก็ต้องเอาเงินภาษีอากรไปอุดหนุน เช่น ช่วยค่าน้ำมัน ช่วยประกันราคา ช่วยรับซื้อสินค้า ฯลฯ บางแห่งถึงขนาดนัดหยุดให้บริการจนประชาชนเดือดร้อนทุกหย่อมหญ้า นอกจากธุรกิจเหล่านี้จะขาดความรับผิดชอบต่อสังคมแล้วยังเป็นปัญหาและสร้างภาระให้กับสังคมด้วยหรือไม่

ดังนั้นธุรกิจที่ทำกำไรมาก เสียภาษีมาก จึงมีส่วนรับผิดชอบต่อสังคมเป็นอย่างมาก ธุรกิจถือเป็น 'กระดูกสันหลัง' ของความรับผิดชอบต่อสังคม เพราะหากไม่มีธุรกิจทำหน้าที่เสียภาษี มาหล่อเลี้ยงประเทศแล้วประเทศไทยก็คงตกต่ำไม่ต่างจากประเทศหลายแห่งในทวีปอาฟริกา ที่มีแต่คนจนมานั่งรอเศษซากความช่วยเหลือจากองค์กรการ สหประชาชาติเท่านั้น

เราจึงควรทำความเข้าใจความรับผิดชอบต่อสังคมในอีกมิติหนึ่งว่า ธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคมสูงสุด (ด้วยการเสียภาษีถูกต้อง) ก็คือธุรกิจที่ทำกำไรสูงสุด (โดยไม่ได้โกง) นั่นเอง!